
Vergaderjaar 2018–2019

33 845**Interparlementair Koninkrijksoverleg****W/ nr. 32****AFSPRAKENLIJST INTERPARLEMENTAIR KONINKRIJKSOVERLEG
JANUARI 2019****Inleiding**

Van 8 tot en met 11 januari 2019 zijn delegaties van de Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en van beide Kamers van de Staten-Generaal in Sint Maarten bijeengekomen in het kader van het Interparlementair Koninkrijksoverleg (IPKO). Het IPKO is de overlegstructuur van de parlementen van de landen van het Koninkrijk en vindt in beginsel twee maal per jaar plaats.

De Nederlandse delegatie bestond uit de Tweede Kamerleden Paternotte (delegatieleider, D66), Bosman (VVD), Kuiken (PvdA), Van Dam (CDA), Özütok (GroenLinks), De Graaf (PVV), Van Raak (SP) en Diertens (D66), en uit de Eerste Kamerleden Van Bijsterveld (plv. delegatieleider, CDA), Huijbregts-Schiedon (VVD) en Van Dijk (PVV). De delegatie werd begeleid door plaatsvervangend griffier van de Tweede Kamer T.N.J. de Lange en plaatsvervangend griffier van de Eerste Kamer F.J. Bergman.

Voorafgaand aan het IPKO legde de Nederlandse delegatie op 7 januari 2019 een werkbezoek af aan Sint Eustatius en na het IPKO (op 12 januari 2019) aan Saba.

De Nederlandse delegatie brengt hierbij verslag uit van haar activiteiten, en bedankt alle gesprekspartners voor hun bereidwillige medewerking aan het welslagen van het werkbezoek.

De voorzitter van de delegatie,
Paternotte

De plv. voorzitter van de delegatie,
Van Bijsterveld

De griffiers van de delegatie,
De Lange
Bergman

Zondag 6 januari 2017

De delegatie reist van Amsterdam naar Sint Maarten en komt daar in de loop van de middag aan, waar zij wordt ontvangen door de voorzitter van de Staten van Sint Maarten en door de plv. Vertegenwoordiger van Nederland op Sint Maarten.

De Staatssecretaris van BZK, tegelijkertijd ook op Sint Maarten, ontvangt de delegatie 's avonds voor een informele ontmoeting.

Maandag 7 januari 2019 – SINT EUSTATIUS

De delegatie wordt op Sint Eustatius ontvangen door de regeringscommissaris (de heer Franco) en de plaatsvervangend regeringscommissaris (de heer Stegers). Beiden geven de delegatie een *update* van de stand van zaken. Met voorrang wordt integraal gewerkt aan de aanpak van de erosie, de slechte wegen en verbeterde regenwaterafvoer en -opslag, de belangrijkste infrastructurele projecten. Het herstel van de wegen zou eind 2019 een eind gevorderd moeten zijn.

Intussen zijn de muren rond de begraafplaatsen grotendeels opgeknapt. Ook fase 1 van het verwijderen van autowrakken is afgerond. De ondergrondse bekabeling van elektriciteit en telecom loopt (als onderdeel van een EOF-project). De kwaliteit van het internet is inmiddels veel beter, voor dezelfde (weliswaar hoge) prijs.

Andere gespreksonderwerpen zijn internetbankieren (brede invoering hiervan zou heel goed zijn, mede gezien het feit dat er slechts één bank op het eiland is gevestigd), Winair (in hoeverre krijgt concurrentie een kans) en sociale woningbouw (het is de bedoeling dat de woningbouwcorporatie Woonlinie naast Saba ook op Sint Eustatius projecten gaat realiseren).

Aandacht wordt gevraagd voor de problemen met betrekking tot de levering van stromend water en betaalbaarheid van elektriciteit. Met name de prijs van elektriciteit zou zonder maatregelen in Den Haag binnenkort buitensporig kunnen stijgen voor de laagste twee aansluitcategorieën: dit betreft 70 procent van de klanten. Het Tweede Kamergedeelte van de delegatie zegt toe hierover een brief aan het kabinet te zullen sturen.

Al met al lijkt een substantieel deel van de bevolking van Sint Eustatius achter de verbeteringsplannen van de regeringscommissaris, de plaatsvervangend regeringscommissaris en hun team (in samenwerking met de bewoners van Sint Eustatius) te staan.

Vervolgens spreekt de delegatie met de maatschappelijke adviesraad, bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende sectoren op het eiland. Besproken worden onder meer het *upgraden* van het ziekenhuis (waaronder de mogelijkheid van nierdialyse op het eiland zelf), de mogelijke plaatsing van Sint Eustatius op de Werelderfgoedlijst en de locatie van de gevangenis. De leden van de adviesraad spreken hun waardering uit voor de werkzaamheden van de regeringscommissaris, de plaatsvervangend regeringscommissaris en hun team. In het gesprek komen de verkiezingsdatum (nl. eilandsraadverkiezingen), activiteiten van de vroegere politici en de politieke vorming van een jongere generatie Statianen en het streven naar een nieuwe politieke en bestuurscultuur aan de orde. De leden wijzen op het vraagstuk van de armoede op Sint Eustatius. De aanpak daarvan zou de hoogste prioriteit moeten krijgen. Voor zover documenten niet al in het Engels beschikbaar zijn, dringt de adviesraad erop aan van officiële brieven ook in die taal kennis te kunnen nemen.

Daarna spreekt de delegatie met het *coöperatieve platform*, bestaande uit een aantal oud-politici. De leden van dit platform wijzen er op dat het belang van de verkiezing van een kiescollege voor de Eerste Kamer niet eenvoudig is uit te leggen. Na de fase van overneming van taken wordt een overgangsfase noodzakelijk geacht.

Aansluitend brengt de delegatie een bezoek aan de Gwendoline van Puttenschool, waarbij leden in afzonderlijke groepjes worden rondgeleid door leerlingen die uitleg geven over het onderwijs dat ze krijgen. Vervolgens krijgt de delegatie een rondleiding langs een aantal projecten op het eiland. Zo wordt een bezoek gebracht aan de eroderende kliffen, maar ook aan het water- en elektriciteitsbedrijf. Ook gaat de delegatie langs bij de nu volledig operationele *waste plant*, waar meer dan twintig verschillende afvalstromen op een adequate manier kunnen worden afgehandeld. Aan het begin van de avond vliegt de delegatie terug naar Sint Maarten.

Dinsdag 8 t/m vrijdag 11 januari 2019

In Sint Maarten vindt het Interparlementair Koninkrijksoverleg (IPKO) plaats. De delegaties van de vier parlementen doen hier verslag van door het uitbrengen van een afsprakenlijst met bijlagen (zie hierna).

Zaterdag 12 januari 2017 – SABA

Bij aankomst op Saba wordt de delegatie verwelkomd door de gezaghebber, de heer Johnson. Het werkbezoek start met een locatiebezoek aan Phase 2 Under The Hill Housing Project, waar de delegatie uitleg krijgt over dit project voor sociale huurwoningen door gedeputeerde de heer Wilson. Aansluitend heeft de delegatie een gesprek met het Bestuurscollege van Saba, onder wie de heer Zagers. Namens het College krijgt de delegatie een presentatie over het Fort Bay Harbour Renovation Project. Het streven is de bestaande pier te verlengen en op de plaats van de kleine pier een grotere pier te bouwen, zodat een vergroot, beschut havenbassin ontstaat met meer en grotere aanlegplaatsen. Geld is afkomstig uit het wederopbouwfonds na orkaan Irma en uit de zogenaamde Regio Envelop. De vergroting van de pier zou het ankeren van grotere (vracht)schepen en kleinere cruiseschepen mogelijk moeten maken, en zo een impuls moeten geven aan de lokale economie. De planning is dat in februari 2019 een marktonderzoek inzake een jachthaven gereed komt. Daarna zal een traject van aanbesteding plaatsvinden dat in juli 2019 moet worden afgerond. Hierna kan de realisatie beginnen. Design en beschikbare financiën moeten op elkaar worden afgestemd, waarbij de uitdaging is dat de nieuw te realiseren haven toekomstige ontwikkelingen en wensen kan accommoderen. Aansluitend wordt met het Bestuurscollege gesproken over bankieren op Saba, over de hoge tarieven voor en het tekort aan verbindingen met Sint Maarten, over het sociaal minimum en in het bijzonder over de hoge kosten van levensonderhoud, over de ontwikkeling van land- en tuinbouw op Saba en tot slot over de bureaucratie met betrekking tot werkvergunningen. Het werkbezoek krijgt een vervolg met een gesprek met leden van de Eilandsraad. Dezen dringen nogmaals aan op het vaststellen van een ijkbedrag voor het sociaal minimum en spreken over de stijgende kosten van levensonderhoud, over verborgen armoede onder werkenden, over werkvergunningen en over administratieve lasten die wel worden ervaren als een vorm van geïnstitutionaliseerd wantrouwen. Aansluitend brengt de delegatie een bezoek aan het BFS verpleeghuis en het A.M. Edwards Medical Center. Zij wordt ontvangen door BSF/SHACF Bestuursvoorzitter mevrouw Blaauboer en BSF-directeur de heer Van Amsterdam. De delegatie wordt geïnformeerd over de renovatie van het Medical Center (MC) en de noodzaak van nieuwbouw van het BSF-verpleeghuis. Aan het Medical Center zijn drie huisartsen verbonden, het beschikt over 8 bedden, een isolatiekamer, laboratorium, een röntgen en echo-lab, huisartsensprekkamer, up-to-date wachtkamer etc. Dit met financiële steun vanuit Nederland gerealiseerde moderne medische centrum zal over enkele dagen officieel worden geopend. Het bestaande verpleeghuis

is 50 jaar oud en voldoet niet meer aan moderne eisen en standaarden. Het ideaal is nieuwbouw van een integraal zorgcentrum waarin hulp en verzorging kan worden geleverd aan de verschillende doelgroepen die er nu al worden verpleegd: ouderen, psychiatrische patiënten en (ex-)verslaafden. De benodigde financiën zijn daarvoor op dit moment niet beschikbaar en er lijkt nog geen zicht op dat dit op korte termijn verandert. De delegatie spreekt met mevrouw Blaauboer ook over de wenselijkheid van de aanleg van een helikopterplatform in de nabijheid van het Medical Center voor medische noodvluchten naar het Sint Maarten Medical Center. Op dit moment duurt een medisch noodtransport zo'n twee uur in totaal en dit tijdsbestek zou aanzienlijk kunnen worden bekort. Na het gesprek splitst de delegatie zich in twee groepen en krijgt rondleidingen door het Medical Center en BSF-Verpleeghuis. Tot slot van het werkbezoek is er een meet & greet in Windwardside waar Sabanen in informele sfeer in gesprek kunnen gaan met delegatieleden. In de loop van de middag vliegt de delegatie terug naar Sint Maarten.

Zondag 13 januari, maandag 14 januari 2019 – Terugvlucht naar Nederland

AFSPRAKENLIJST INTERPARLEMENTAIRE KONINKRIJKSOVERLEG JANUARI 2019

Philipsburg, 8 – 11 januari 2019

In het Presidiumoverleg van 8 januari 2019 zijn de onderstaande afspraken herbevestigd dan wel gemaakt:

- dat het presidium bestaat uit de voorzitters van de parlementen (behalve van Nederland), de voorzitters van de commissies en de griffiers;
- dat de Statenvoorzitters van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de commissievoorzitters van Nederland de delegatieleiders zijn en de afsprakenlijst ondertekenen;
- dat de commissievoorzitters woordvoerders van de delegaties zijn, maar tijdens discussies meerdere leden van de delegaties het woord kunnen voeren;
- dat de commissievoorzitters en de Statenvoorzitters deelnemen aan de persconferentie;
- dat indien een delegatie een afwijkend standpunt heeft, dit vermeld wordt in de afsprakenlijst. Daarbij wordt verwezen naar de toelichting op dit standpunt, die wordt opgenomen in een bijlage die formeel geen onderdeel uitmaakt van de afsprakenlijst. Afwijkende standpunten worden voorafgaand aan de persconferentie schriftelijk gedeeld met de andere delegaties. Van een afwijkend standpunt van een deel van een delegatie wordt geen aantekening opgenomen;
- dat alle delegaties kunnen deelnemen aan een werkgroep. Nederland is trekker van een werkgroep indien het een specifiek onderwerp met betrekking tot Caribisch Nederland (BES-eilanden) betreft;
- dat de delegaties maximaal 15 minuten de tijd krijgen om intern beraad te plegen;
- dat het Reglement van Orde van het gastland geldt, bijvoorbeeld met betrekking tot interruptie van sprekers en persoonlijke feiten;
- dat de Voorzitter van het IPKO de tijd in de gaten houdt, opdat elke delegatie evenveel tijd krijgt om haar standpunten naar voren te brengen;
- dat het organiserende land de werkbezoeken in het IPKO vaststelt en regelt, waarbij de gastdelegaties tijdig gevraagd wordt suggesties te doen;
- dat schriftelijke standpunten van individuele leden en/of fracties niet formeel tijdens het IPKO zullen worden ingebracht;

- dat de beraadslagingen van het IPKO in beginsel openbaar zijn en dat wordt gezorgd voor een uitzending via internet. De werkbezoeken en de presidiumvergaderingen zijn in beginsel besloten;
- dat het programma van het IPKO wordt vastgesteld door het presidium. Wijzigingen in of aanvullingen op het programma dienen eerst te worden goedgekeurd door het presidium;

Recente ontwikkelingen per land

De delegaties nemen met belangstelling kennis van de presentaties namens de delegaties inzake de recente economische, sociale, financiële en politieke ontwikkelingen van de vier landen binnen het Koninkrijk. Voortaan zal er na iedere presentatie ruimte worden geboden voor eventuele vragen.

(Nadere) rapportages SDG-werkgroepen

De delegaties wisselen informatie uit over de huidige stand van zaken per land ten aanzien van de implementatie van de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's). De delegaties wensen om praktische redenen focus aan te brengen in de werkzaamheden, zonder daarmee te willen suggereren dat andere doelstellingen van minder belang zouden zijn. Om de werkzaamheden van de werkgroepen te schragen zal voor het komende IPKO vanuit de griffies van de parlementen ook een ambtelijk aanspreekpunt worden aangewezen.

De volgende focussen worden aangebracht:

- SDG Planet and Prosperity (trekker: Bosman): de focus zal liggen op klimaatverandering, met als onderliggende aandachtspunten: (1) CO₂-reductie, (2) carbon footprint, (3) waste- management op macro-, meso- en micro-niveau en (4) bewustwording.
- SDG People (trekker: Pauletta): de focus zal liggen op het beëindigen van armoede, met als onderliggende aandachtspunten: (1) het bijeenbrengen van data en (2) het onderling afstemmen van indicatoren. Een extra aandachtspunt bij dit SDG is (gender) equality. Daarbij zal met name aandacht zijn voor (1) het tegengaan van misbruik van vrouwen en kinderen, in het bewustzijn dat ook andere kwetsbare groepen niet aan de aandacht mogen ontsnappen en (2) het bewerkstelligen dat het Koninkrijksbrede beeld naast het landenspecifieke beeld in diverse fora wordt geschetst met betrekking tot de stand van zaken ten aanzien van het realiseren van deze SDG.
- Werkgroep integriteit (trekker: Tjon): de werkgroep zal de voortgang in de vier landen blijven monitoren en daarvan verslag doen bij het volgende IPKO.

Voorts zullen de officiële SDG-rapportages worden gemonitord ten aanzien van de voortgang van de realisatie van bovengenoemde SDG's in de afzonderlijke landen, en de rol van de parlementen daarin. Ook zal SDG 16 (vrede, justitie en sterke publieke diensten) extra aandacht krijgen bij de werkzaamheden van de werkgroep integriteit.

Stand van zaken Venezuela

De delegaties wisselen intensief van gedachten over de Venezolaanse vluchtelingen- en migrantenstroom, waarmee het Caribisch deel van het Koninkrijk wordt geconfronteerd, m.n. Aruba en Curacao. Voor Sint Maarten betreft het een opkomend probleem (onder andere toestroom via Saint Martin).

Er is m.n. in Aruba en Curaçao sprake van een zorgwekkende toestroom van vluchtelingen en migranten. Tussen de delegaties bestaat overeen-

stemming over het feit dat de voorliggende problematiek een voortdurend punt van zorg en aandacht is voor parlementariërs in elk van de vier landen in het Koninkrijk. De vluchtelingen- en migrantenstroom heeft grote maatschappelijke, sociale en financiële gevolgen voor de samenlevingen in de landen, en ook het internationale imago van de landen is in het geding (met name door recente verontrustende rapportages van mensenrechten-organisaties).

De grote ernst van de Venezolaanse vluchtelingen- en migrantenstroom is dusdanig dat de delegaties het van groot belang vinden dat de regeringen van de vier landen in samenspraak blijven zoeken naar mogelijke oplossingen voor de problemen in dit deel van het Koninkrijk die voortvloeit uit de toestroom van vluchtelingen en migranten uit Venezuela.

Om hun controlerende taak als volksvertegenwoordigers adequaat te kunnen vervullen, stellen de vier delegaties vast dat zij elkaar vaker tussentijds zullen informeren over de feitelijke situatie in hun land, over oplossingsrichtingen die worden besproken of over (voorgenomen) concrete verzoeken om hulp en bijstand van hun regeringen. Ook geven de delegaties aan dat zij graag beschikken over zoveel mogelijk data die de verschillende aspecten van deze problematiek in kaart brengen. Op basis van deze concrete informatie-uitwisseling en data zullen parlementariërs hun respectieve regeringen terzake bevragen op het gevoerde of (nog) te voeren beleid. Dit betreft onder andere een binnenkort door Curaçao bij de Koninkrijksregering op basis van artikel 36 van het Statuut in te dienen vervolg-verzoek tot financiële en technische bijstand. Tevens betreft het een verzoek van Aruba en Curaçao om door tussenkomst van het Koninkrijk onderdeel te kunnen worden van een EU-programma ter ondersteuning van landen in Zuid-Amerika die worden geconfronteerd met een grote toestroom van Venezolaanse vluchtelingen en migranten, zoals eerder door Aruba en Curaçao besproken in Eurolat-verband. Dit geldt ook voor andere mogelijke internationale programma's van dien aard.

Statuut waaronder huidige verhoudingen binnen het Koninkrijk, knelpunten en voorstellen tot verbetering

De leden van het IPKO gaan in vier groepen uiteen, teneinde per groep dit onderwerp te bespreken. Afgesproken wordt het thema op de agenda van het IPKO te houden en om hiertoe een IPKO-werkgroep in te stellen, met uit iedere delegatie twee leden. Deze werkgroep zal de bestaande knelpunten, waaronder een visie op het Koninkrijk, bevoegdheidsverdeling, inspraak in wetten, waarborgfunctie en onderlinge contacten, nader uitwerken. Namens de delegaties zullen in de werkgroep de volgende leden deelnemen: de leden Mc William en Calmes (Curaçao), de leden Ganzevoort en Van Raak (Nederland), de leden Thijsen en Tjon (Aruba) en de leden Peterson en Jacobs (Sint Maarten). Voorts zullen voor het komende IPKO deskundigen worden uitgenodigd op het gebied van staatkundige verhoudingen van Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en het Koninkrijk ten aanzien van hun overzeese gebieden.

Presentatie

De delegaties nemen met belangstelling kennis van een presentatie inzake huisvesting en een presentatie inzake de vuilstort op Sint Maarten, na de orkaan Irma.

Bespreking aanhangig voorstel Rijkswet Geschillenregeling

Ten aanzien van het voorstel inzake de Rijkswet Geschillenregeling komen de delegaties overeen om hun actuele zienswijzen in deze afsprakenlijst op te nemen. Deze worden hieronder beknopt weergegeven.

De Nederlandse delegatie zet uiteen dat een nieuwe fase is ingegaan met de indiening door de Koninkrijksregering van het Rijkswetsvoorstel Geschillenregeling (Koninklijke Boodschap d.d. 29 november 2018) bij de Tweede Kamer en de aanbieding aan de Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De Rijkswetsprocedure moet nu zijn verdere beloop krijgen, waarbij Statenleden en Kamerleden gebruik kunnen maken van de parlementaire mogelijkheden die het wetstraject biedt. In de loop van deze wetsbehandeling kunnen fracties en Bijzondere Gedelegeerden desgewenst moties en amendementen indienen. Uiteindelijk zal iedere fractie haar standpunt over het voorliggende wetsvoorstel bepalen, waarbij zij alle documenten (ook die in IPKO-verband) en parlementaire stukken (waaronder de motie-Van Laar met nummer 34 300 IV, nr. 12) m.b.t. de totstandkoming van het Rijkswetsvoorstel zullen meewegen. Er wordt naar gestreefd de plenaire beraadslaging over het wetsvoorstel te laten plaatsvinden voorafgaande aan het IPKO in Den Haag in juni 2019.

De Arubaanse delegatie constateert dat er na acht jaar een wetsvoorstel Geschillenregeling bij de Tweede Kamer op 29 november 2018 is ingediend. Uitgaande van het amendement Wever-Thijssen van 2010 (32 213, nr. 17), de door de vier delegaties overeengekomen uitgangspunten tijdens het IPKO van 27-29 mei 2015 en de motie-Van Laar (34 300 IV, nr. 12), inhoudende een onafhankelijk orgaan dat een bindend advies uitbrengt omtrent strikt juridische geschillen, zal de Arubaanse delegatie zich voorbereiden op de formele behandelingsprocedure. De delegatie heeft het volste vertrouwen in een goede samenwerking tussen de vier landen teneinde een Geschillenregeling te verwezenlijken waarin eenieder zich kan vinden.

De Curaçaose delegatie vindt het jammer dat ondanks de door de vier landen gezamenlijk afgesproken uitgangspunten tijdens het IPKO van 2015 (bindend advies, onafhankelijke instantie en strikt juridische geschillen) een ontwerp Rijkswet Geschillenregeling is ingediend die niet voldoet aan de voornoemde uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn ook vastgelegd in de aangenomen motie-Van Laar (34 300 IV, nr. 12). De delegatie betreurt het feit dat geen voorafgaande input is gevraagd van Curaçao voordat de ontwerp-Rijkswet werd ingediend. Net als de overige landen binnen het Koninkrijk wil Curaçao zo spoedig mogelijk tot een Geschillenregeling komen.

De Sint Maartense delegatie constateert dat de drie uitgangspunten (strikt juridische geschillen, bindende uitspraak en onafhankelijke instantie) die zijn overeengekomen tijdens het IPKO van 2015 en tevens zijn vastgelegd in aangenomen motie-Van Laar (34 300 IV, nr. 12) nog steeds de leidraad zouden moeten zijn voor een effectieve Geschillenregeling. De delegatie constateert verder dat het Rijkswetsvoorstel dat is ingediend niet voldoet aan bovengenoemde uitgangspunten. De delegatie constateert echter dat de Rijkswetprocedure een aanvang heeft genomen en dient te worden gevolgd om er voor te zorgen dat een zo effectief mogelijke Geschillenregeling tot stand komt die in overeenstemming is met de uitgangspunten zoals afgesproken tijdens het IPKO van 2015. De middelen die de landen in het ingezette wetgevingstraject ter beschikking staan, dienen ten volle te worden benut.

Bespreking notitie verkiezingswaarneming

De delegaties hechten aan verkiezingswaarneming op structurele basis en zien daarin een rol weggelegd voor de parlementariërs van de respectieve landen.

De delegaties zullen hun respectievelijke regeringen verzoeken om verdere invulling te geven aan dit onderwerp. Het staat de regering van ieder land binnen het Koninkrijk vrij om te besluiten de mogelijkheid van verkiezingswaarneming te benutten, zoals in de notitie van het presidium is verwoord.

Besloten wordt dat dit onderwerp terug zal komen op de volgende IPKO agenda.

Stand van zaken consensus Rijkswetgeving

Het IPKO besluit de bespreking toe te vertrouwen aan een ad-hoc groep bestaande uit twee leden van iedere delegatie, ter inventarisatie van knelpunten met betrekking tot consensus-Rijkswetten. De Arubaanse delegatie doet mee aan de bespreking, ook al hebben de consensus-Rijkswetten geen betrekking op Aruba. De navolgende punten worden plenair teruggekoppeld:

- de delegaties van Curaçao en Sint Maarten hebben kennisgenomen van het oordeel in het Eindverslag Evaluatiecommissie justitiële Rijkswetten (september 2015) dat voor wat betreft drie van de vier justitiële consensus-Rijkswetten de doelstellingen nagenoeg volledig zijn behaald. Volgens de Evaluatiecommissie is dit alleen voor wat betreft de Rijkswet Politie niet het geval;
- deze delegaties benadrukken voorts dat voor wat betreft de Rijkswet financieel toezicht het einddoel nog niet is bereikt;
- de Nederlandse delegatie neemt met belangstelling kennis van hetgeen door de andere delegaties naar voren wordt gebracht.

Werkbezoek

De delegaties bezoeken een renovatieproject van één van de oude panden op de oude plantage Mary's Fancy. Dit wordt door het APS (Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten) opgeknapt. Onderdeel van dit project is ook de bouw van een duurzaam nieuw boutique hotel. Daarna bezoeken de delegaties de vuilnisstort op Sint Maarten, ter aanvulling op de presentatie die hierover op woensdag 9 januari al heeft plaatsgevonden.

Agendapunten volgend IPKO

Het presidium beraadt zich op eventuele aanvullende agendapunten. In een videoconferentie ter voorbereiding op het komende IPKO wordt definitief over de agenda besloten. Het volgende IPKO zal plaatsvinden van 25 t/m 28 juni in Den Haag. De navolgende agendapunten zullen in ieder geval worden geagendeerd:

- Recente ontwikkelingen per land;
- Presentatie vier werkgroepen (twee SDG-werkgroepen, werkgroep Integriteit en werkgroep Statuut);
- Stand van zaken Venezuela
- Voortgang verkiezingswaarneming per land.

Philipsburg, 11 januari 2019

J.E. Thijsen
(Voorzitter Staten van Aruba)

W.W. Millerson
(Voorzitter Staten van Curaçao)

S.A. Wescot-Williams
(Voorzitter Staten van Sint Maarten)

J.M. Paternotte
(Staten-Generaal Nederland)

BIJLAGE I LEDEN VAN DE DEELNEMENDE DELEGATIES

DELEGATIE STATEN VAN ARUBA

Hr. J. Thijsen (Statenvoorzitter)
Hr. R. Tjon (Commissievoorzitter)
Mw. M. Lopez-Tromp
Hr. R. Croes
Hr. M. Sneek
Mw. S. Tromp-Lee
Hr. O. Sevinger
Hr. A. Dowers
mw. L. Christiaans-Yarzararay
Hr. R. Candelaria
Mw. S. Ras
Hr. H. Hek (Griffier)

DELEGATIE STATEN VAN CURACAO

Hr. W. Millerson (Statenvoorzitter)
Mw. A. Pauletta (Commissievoorzitter)
Mw. G. Mc William
Hr. G. Pisas
Hr. M. Rojer
Mw. M. Moses
Hr. R. Calmes
Hr. J. Cordoba

Mw. L. Crezée-Kwidama (plv.Griffier)

DELEGATIE STATEN VAN SINT MAARTEN

Mw. S. Wescot-Williams (Statenvoorzitter)
Hr. T. Heyliger (Commissievoorzitter)
Mw. S. Jacobs
Hr. C. Peterson
Hr. R. Brison
Mw. A. Groen-Gumbs (wnd. Griffier)
Hr. G. Richardson (tweede wnd. Griffier)

STATEN-GENERAALDELEGATIE

Tweede Kamer

Hr. J. Paternotte (delegatieleider)
Hr. A. Bosman
Hr. M. de Graaf
Hr. C. Van Dam
Mw. A. Diertens
Mw. N. Özütok
Hr. A. van Raak
Mw. A. Kuiken
Hr. T. de Lange (Griffier)

Mw. S. van Bijsterveld (plv. delegatieleider)

Mw. W. Huijbregts-Schiedon

Hr. P. van Dijk

Hr. F. Bergman (Griffier)

**BIJLAGE II PROGRAMMA INTERPARLEMENTAIRE KONINKRIJKS-
OVERLEG 8–11 JANUARI 2019 TE SINT MAARTEN**

DINSDAG 8 JANUARI 2019

9.15 – 10.00 uur

Ontvangst

9.15 – 9.45 uur

Presidiumoverleg

10.00 – 10.30 uur

Opening

- welkomstwoord door de voorzitter van de Staten van Sint Maarten
- korte speech door delegatieleider Aruba
- korte speech door delegatieleider Curaçao
- korte speech door delegatieleider Nederland

10.45 uur

Groepsfoto

11.00 uur

Opening vergadering door voorzitter IPKO

11.00 – 12.00 uur

Presentatie van recente ontwikkelingen per land:

- Presentatie Aruba
- Presentatie Curaçao
- Presentatie Nederland
- Presentatie Sint Maarten

12.00 – 12.45 uur

Bijeenkomsten van werkgroepen inzake stand van zaken:

- SDG People
- SDG Planet/ Prosperity
- Werkgroep Integriteit

12.45 – 14.15 uur

Lunch

14.15 – 15.15 uur

Plenair terugkoppeling werkgroepen:

- Rapportage SDG People
- Rapportage SDG Planet/ Prosperity
- Rapportage Werkgroep Integriteit

15.15 – 16.30 uur

Stand van zaken Venezuela

16.30 uur

Presidiumoverleg

19.00 – 21.00 uur

Receptie aangeboden door de voorzitter van de Staten van Sint Maarten

WOENSDAG 9 JANUARI 2019

9.00 uur

Presidiumoverleg

10.40 uur

Heropening vergadering door voorzitter IPKO

10.40 – 12.00 uur

Bespreking in twee groepen over Stand van Zaken Venezuela

12.30 – 13.00 uur

Bijeenkomsten van kleine groepen in verband met opmaken balans t.a.v. agenda punt Statuut waaronder huidige verhoudingen binnen het Koninkrijk, knelpunten en voorstellen tot verbetering

13.00 – 14.00 uur

Lunch

14.00 – 14.30 uur

Plenaire terugkoppeling werkgroepen t.a.v. Statuut waaronder huidige verhoudingen binnen het Koninkrijk, knelpunten en voorstellen tot verbetering

14.30 – 15.30 uur

Presentatie «Huisvesting en Landfill op Sint Maarten» door Ministerie van VROMI

15.30 – 15.50 uur

Presidiumoverleg

15.50 – 16.50 uur

Bespreking «Aanhangig voorstel Rijkswet Geschillenbeslechting»

DONDERDAG 10 JANUARI 2019

10.00 uur

Heropening vergadering door voorzitter IPKO

10.10 – 11.10 uur

Presidiumoverleg

11.10 – 11.45 uur

Bespreking Notitie verkiezingswaarneming

11.45 – 12.15 uur

Bespreking stand van zaken consensus Rijkswetten in werkgroepen

12.15 – 12.30 uur

Plenaire terugkoppeling werkgroepen t.a.v. stand van zaken consensus Rijkswetten

12.30 – 13.30 uur

Lunch

13.30 uur

Vertrek werkbezoeken

13.30 – 17.00 uur
Werkbezoek Renovatie van monumenten in Mary's Fancy & Hotel Project
Werkbezoek Vuilstort op Sint Maarten

VRIJDAG 11 JANUARI 2019

9.30 – 10.00 uur
Delegatie-overleggen

10.00 – 10.30 uur
Presidiumoverleg

10.45 – 11.45 uur
Vaststelling afsprakenlijst

12.00 – 13.00 uur
Ondertekening afsprakenlijst en persconferentie

12.00 – 14.00 uur
Lunch